

Uloga biblioterapije u narodnoj knjižnici

Iva Klak Mršić¹, Keti Krpan², Jelena Pisačić³

Knjižnice grada Zagreba najveća su mreža narodnih knjižnica u Hrvatskoj, a najbrojniji korisnici knjižnica su djeca u dobi od sedme do četrnaeste godine života što je vidljivo iz godišnjih izvještaja o radu knjižnica. Književni tekst osnova je svih programa i aktivnosti koje knjižničari osmišljavaju i provode na odjelima za djecu i mlade u Knjižnicama grada Zagreba. Primjenom razvojne biblioterapije potiče se i razvija čitalačka pismenost knjižničnih korisnika. Odabrani književni tekstovi, posredstvom stručne osobe, oblikuju način mišljenja i utječu na ponašanje, a kao takvi mogu pomoći i u rješavanju problema s kojima se pojedinci suočavaju. Uvođenjem biblioterapije u narodne knjižnice one dobivaju još jedan društveno koristan značaj, kao mjesto interakcije između književnoga teksta i knjižničnih korisnika sa svrhom izgradnje socijalno i emocionalno kompetentnih pojedinaca koji čine zdravo društvo.

Ključne riječi: biblioterapija, knjižnica, knjižničari, čitanje.

1. Uvod

Od 1. siječnja 2007. godine, sve narodne knjižnice u gradu Zagrebu djeluju u okviru jedinstvene ustanove. Knjižnice grada Zagreba objedinjuju mrežu od dvanaest područnih knjižnica s ograncima na četrdeset dvije lokacije i dva bibliobusa. Središnji dio mreže čine Gradska knjižnica i Knjižnica Božidara Adžije, koje u skladu sa svojim zbirka obavlja

-
- 1 Iva Klak Mršić, dipl. bibl., viša knjižničarka, Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Jelkovec, V. Stahuljaka 3, 10360 Sesvete. E-pošta: iva.klak.mrsic@kgz.hr
 - 2 Keti Krpan, dipl. bibl., viša knjižničarka, Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Selčina, Selčinska 8, 10360 Sesvete. E-pošta: keti.krpan@kgz.hr
 - 3 Jelena Pisačić, dipl. bibl., Knjižnice grada Zagreba – Knjižnica Dubec, R. Ivankovića 34, 10040 Zagreb. E-pošta: jelena.pisacic@kgz.hr

zadaće narodne i znanstvene knjižnice, te su središnje organizacijske jedinice Knjižnica grada Zagreba. Temeljne programske zadaće Knjižnica grada Zagreba definirane su Strateškim planom 2014.–2020., u kojem se narodne knjižnice definiraju kao mjesta koja osiguravaju pristup znanju, informacijama, omogućuju cjeloživotno učenje pojedinca, a na raspolaganju su svim članovima zajednice.

Iz Izvještaja o radu Knjižnica grada Zagreba za 2017. godinu, možemo izdvojiti da je 146 865 osoba koristilo knjižnice, što je povećanje od 5 % u odnosu na 2016. godinu, te da taj broj korisnika iznosi 19 % ukupnoga stanovništva. Zahvaljujući projektu za poticanje čitanja *Ja čitam* u 2017. godini besplatno članstvo u knjižnici iskoristilo je 43 070 djece do 15 godina starosti. U odnosu na 2016. godinu, u ovoj dobnoj skupini bilježimo porast od 36 % korisnika, a novoupisanih članova koji su se upisali prvi puta bilo je 13 135.⁴

Na odjelima za odrasle Knjižnica grada Zagreba, u 2017. godini organizirano je 2 494 tribina, razgovora i predavanja, a na dječjim odjelima knjižnica ukupno 23 613 raznovrsnih događanja za djecu, te ponovno govorimo o povećanju broja aktivnosti i posjetitelja u odnosu na prethodnu godinu. Svi podatci o organiziranim aktivnostima, kako za odrasle korisnike knjižnice tako i za djecu i mlade, potvrđuju status narodne knjižnice kao trećega životnoga prostora, gdje su poznavanje lokalne zajednice i njezinih potreba važan preduvjet za osmišljavanja programa i usluga.

Neki već poznati projekti Knjižnica grada Zagreba su: *Knjižnica širom otvorenih vrata*, *Zelena knjižnica za zeleni Zagreb*, *65 plus*, *Knjigom do krova* itd. Projekti osmišljeni za djecu i mlade su: *Najčitatelj godine*, *Kroz knjižnicu do mature*, *Cronauti*, *KLJUČ do znanja*, te brojne čitaonice, igranice, pričaonice, dramske grupe i čitateljski klubovi.

Područna Knjižnica Sesvete djeluje od 1956. godine na području gradske četvrti Sesvete sa svojim ograncima: Knjižnicom Dubec (otvorenom 1974. godine), Knjižnicom Selčina (otvorenom 1989. godine kao Odjel za djecu i mlade) i Knjižnicom Jelkovec (otvorenom 2012. godine). U Knjižnici Sesvete i ograncima djeluje mreža čitateljskih klubova, koji su okupljeni pod zajedničkim imenom Čitafora. Radi se o čitateljskim grupama putem kojih ljudi svih uzrasta na aktivan i konstruktivni način provode slobodno vrijeme. Ovaj rad posljedica je iskustva rada na brojnim aktivnostima

4 Izvještaj o ostvarenom programu rada KGZ-a za 2017. godinu. Dostupno na <http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/maticna-i-razvojna-sluzba-knjiznica-grada-zagreba/narodne-knjiznice-3876/grad-zagreb/3879> (pristupljeno: 5. 1. 2019.)

poticanja čitanja kao na primjer u projektu *Mali pitaju, veliki im čitaju* ili aktivnostima koje se provode u okviru Čitafore.⁵

2. Biblioterapija u knjižnici

Suvremene narodne knjižnice su informacijska, kulturna, ali i društvena i edukacijska središta te kao takve pogodne su za primjenu biblioterapije. Knjižničari su učitelji, savjetnici i vodiči kroz intelektualnu baštinu, a ne samo „službenici koji pune police svime onim što potrošači žele“ (Usherwood, 2007, 124). Suvremeni knjižničar prati potrebe knjižničnih korisnika te im preporučuje odgovarajuću literaturu koju dobro poznaje (Krpan i dr., 2018).

Knjižničari sustavno izrađuju i brojne popise knjiga preporuka za čitanje, koje se objavljuju na stranicama narodnih knjižnica,⁶ stranicama Hrvatskoga knjižničarskoga društva⁷ te stranicama Hrvatskoga čitateljskoga društva.⁸ Istraživanje Margarete Forest iz 1998. godine pokazuje kako zastupljenost biblioterapije u knjižničarskoj profesiji sve više raste, a u navedenom istraživanju, knjižničari su zauzeli drugo mjesto u primjeni biblioterapije u svom poslu, iza psihologa, a ispred medicinskoga osoblja i socijalnih radnika (Forrest, 1998). U narodnim knjižnicama tijekom ili nakon čitanja nekoga književnoga teksta, postoji potreba i praksa razgovarati o osjećajima koji su njime izazvani. Biblioterapija pomaže pojedincu pronaći smisao svega i poboljšati kvalitetu života. Biblioterapija ne liječi, već pomaže pojedincu pojasniti gubljenje značenja (Reščič Rihar i Urbanija, 1999, 12). U knjižnicama se prakticira razvojna biblioterapija korištenjem isključivo pažljivo odabranih književnih tekstova i izvodi se sa zdravom populacijom. Primjenjuju je knjižničari s ciljem savjetovanja čitatelja kako bi se, uz pomoć teksta, riješili neki njihovi svakodnevni, razvojni problemi. No, književni tekst se u knjižnici ne analizira kao umjetničko djelo, nego služi kao sredstvo komunikacije i polazište za nastavak aktivnosti putem kreativnih tehnika.

5 Projekt *Mali pitaju, veliki im čitaju* primjer je individualne biblioterapije u Knjižnici Jelkovec, gdje se jednom tjedno provodi individualno čitanje s djecom gdje volonteri pomažu djeci u razvoju vještina čitanja te tako potiču razvoj čitateljskih vještina i doprinose razumijevanju pročitanaoga teksta. U okviru Čitafore provodi se i grupna biblioterapija za odrasle te radionice terapijskoga pisanja za mlade i odrasle pod nazivom *Ljekovite priče* i dramsko-lutkarske biblioterapijske radionice.

6 Dostupno na internetskim stranicama Knjižnica grada Zagreba (<http://www.kgz.hr/hr/za-djecu-i-roditelje-4293/knjige-4305/4305>)

7 Dostupno na internetskim stranicama Hrvatskoga knjižničarskoga društva (https://www.hkdrustvo.hr/hr/strucna_tijela/17/publikacije/)

8 Dostupno na internetskim stranicama Hrvatskoga čitateljskoga društva (<http://www.citajmi.info/slikovnice/preporuke/>)

U narodnim se knjižnicama ponekad prakticira individualna⁹ i često grupna biblioterapija. Ona pomaže u svim starosnim dobima pri suočavanju sa svakodnevnim brigama izazvanim različitim životnim situacijama. Primjenom biblioterapije podrazumijeva se čitanje preporučenih tekstova, ali i zajednički razgovor o pročitanoj. Čitanje izaziva promjene u pristupu određenoj situaciji, što je glavni cilj biblioterapijske radionice. Zadatak knjižničara je preusmjeriti negativno ponašanje pojedinca ili grupe u pozitivno, poticanjem sudionika na razmišljanje tijekom čitanja.

Čitanje teksta tijekom biblioterapije je vođeno tako da ga knjižničar podijeli na dijelove, a iza svakoga dijela napravi pauzu i postavlja pitanja sudionicima što se do tada dogodilo u tekstu, zatim postavlja pitanja o samoj temi teksta, a prije nego sudionici nastave dalje čitati, postavi im se pitanje kojim se od njih traži da predvide što bi se moglo dalje u tom tekstu dogoditi. Čitatelj se na taj način, putem čitanja, identificira s likom u tekstu i njegovim osjećajima. On doživljava olakšanje tijekom čitanja prepoznavši da i drugi imaju iste probleme kao i on. Vrlo često čitatelj projicira svoje probleme na likove iz teksta. Analizom teksta čitatelj uspoređuje svoje stavove s onima koji su prikazani u tekstu što ga može dovesti do toga da ih promijeni. Nakon čitanja se u knjižnici prakticira kreativno izražavanje sudionika biblioterapije, a pročitani književni tekst je polazište za njihovo daljnje izražavanje koje može biti likovno, literarno ili glumačko.

Prema Alice I. Brian, postoji šest ciljeva biblioterapije, a to su čitateljeva spoznaja da njegovi problemi nisu jedinstveni, uviđanje da za svaki problem postoji više rješenja, mogućnost pronalaženja uzroka određenoga ponašanja i ponašanja ljudi u sličnom položaju, pronalaženje vrijednosti u iskúšenju, pronalaženje mogućnosti za rješavanje postojećega problema i poticanje na objektivno sagledavanje svoga položaja (Rešćić Rihar, 1999).

3. Pripreme za biblioterapiju u knjižnici

Prije početka biblioterapijske radionice u knjižnici, knjižničar treba identificirati potrebu ili problem kojega želi tom prilikom obraditi s grupom. Zatim treba izabrati odgovarajući književni tekst na kojem će se bazirati biblioterapijska radionica i koji će odgovarati konkretnim potrebama sudionika. Knjižničar treba prije radionice odabrani književni tekst pročitati, proučiti i procijeniti. Nakon toga, u pripremu treba uključiti planiranje određenih aktivnosti prije i nakon čitanja djela, planiranje vremena te pripremu prostora knjižnice za provođenje biblioterapije. Prilikom planiranja vremena potrebnoga za čitanje nekoga djela, knjižničar treba uzeti u obzir

9 Primjer rada u okviru projekta *Mali pitaju, veliki čitaju* u Knjižnici Jelkovec, Knjižnice grada Zagreba.

dob sudionika s njihovim specifičnostima te im prilagoditi duljinu književnoga teksta i težinu njegova sadržaja. Kod pripreme prostora knjižnice u kojem će se provoditi biblioterapija, bitno je omogućiti prostor koji je dobro osvijetljen i udoban te pruža potrebnu količinu privatnosti. Preporučljivo je pustiti opuštajuću glazbu u pozadini kako bi se sudionici lakše opustili. Uz primjenu vježbi opuštanja, postiže se usredotočenost misli te se tako otvara mogućnost potpunoga uživljanja u radnju djela (Čičko, 1999, 75). Završni pripremni korak je priprema svih potrebnih dodatnih materijala. Naime, osim odabira samoga književnoga teksta, knjižničar treba pripremiti i svu potrebnu opremu i kreativna pomagala koja želi koristiti tijekom biblioterapije za pojačavanje dojmova tijekom čitanja i za vrijeme kreativnoga izražavanja nakon čitanja. Nakon što su zadovoljene sve pripremne radnje, knjižničar može početi provoditi biblioterapiju sa sudionicima (djecom, mladima ili odraslim knjižničnim korisnicima). Za uspješnu biblioterapijsku radionicu u knjižnici, važno je uspostaviti komunikaciju i potaknuti motivaciju za sudjelovanjem igrama upoznavanja u grupi. Bitan preduvjet uspješnoga rada tijekom biblioterapijske radionice jest postizanje grupne povezanosti i dobre grupne dinamike. Postignuta grupna povezanost rezultira stabilnošću grupe, a u protivnom dolazi do njezina raspadanja i nemogućnosti daljnjega djelovanja (Krpan i dr., 2018).

4. Izbor književnoga teksta

Izbor odgovarajućega književnoga teksta za primjenu biblioterapije u knjižnici jedan je od najvažnijih zadataka knjižničara. Budući da knjige „stanuju“ u knjižnicama, uz knjižničare koji su im bliski „sustanari“, pretpostavlja se da ih knjižničari i dobro poznaju. Pri izboru književnoga teksta, važna je procjena odgovara li tekst čitateljskim sposobnostima sudionika i hoće li oni razumjeti njegovu glavnu poruku. Zatim je potrebno provjeriti usklađenost teme odabranoga teksta i čitateljevih potreba. Isto tako, važno je utvrditi hoće li likovi biti dovoljno uvjerljivi za čitatelja i omogućiti mu uživljanje u djelo koje treba nuditi kreativne načine rješavanja problema. Kako je jedan od ciljeva biblioterapije u knjižnici potaknuti sudionike na razmišljanje o mogućim rješenjima životnih problema, radnja odabranoga djela trebala bi prikazivati kako likovi rješavaju svoje probleme bez obzira na razne životne uvjete. Važno je da čitatelj kroz ponudeni književni tekst shvati kako se životne situacije mogu mijenjati, a odluke koje donosi sigurno dovode do određenih posljedica. Zatim, treba uzeti u obzir kako na jačinu doživljaja tijekom čitanja znatno može utjecati sličnost okruženja u kojem se nalazi lik u djelu i čitatelj u stvarnom životu. Književni tekst dozvoljava čitatelju osobnu interpretaciju prikazanih slika te se tako obraća

svakomu čitatelju pojedinačno. Na taj način, čitatelj tijekom biblioterapije zapravo postaje i suautor književnoga teksta (Rudež, 2005, 124). Prilikom čitanja teksta najjači doživljaj javlja se kod onih čitatelja koji imaju poteškoće s emocijama koja se u tekstu prikazuje. Stoga, pri izboru teksta za predškolsku i mlađu školsku djecu o tome treba posebno voditi računa. Bitno je da izabrana priča bude jednostavna, jasna, kratka i uvjerljiva te da je primjerena uzrastu djece (Cartledge i Kiarie, 2001, 40). Također, važno je da glavni lik izabranoga teksta bude netko tko je djetetu psihološki blizak i na koga će ono spremno reagirati te se s njime lako identificirati (Škrbina, 2013, 226). Pri tome, književni lik treba imati karakteristike koje daju nadu i ohrabrenje te time mogu pomoći djeci u suočavanju s različitim problem-skim situacijama (Krupan i dr., 2018). Naime, analiziranjem postupaka likova u djelu i njihova načina rješavanja problema sudionici biblioterapije razvijaju mehanizme suočavanja sa stresom i proširuju svoj pogled u rješavanju vlastitih problema. Za biblioterapiju može poslužiti svaki književni tekst iz knjižničnoga fonda, a koji sadrži opise emocija koje se želi obraditi, te pri tome nije važan literarni oblik. Tijekom provođenja biblioterapije može se koristiti različita literatura, no pri izboru treba obratiti pažnju na to da izabrani književni tekst svojim sadržajem prenosi važne životne istine. Takvi tekstovi ostavit će dojam na čitatelje i nakon samoga čitanja te time omogućiti biblioterapijski proces. Već od četvrte godine djeca s lakoćom prihvaćaju priče, a uz to se vezuje njihova potreba za igrama pretvaranja. Naime, djeca se rado igraju da su netko drugi, odnosno rado se uživljavaju u ponuđene događaje i likove. Ono što je privlačno za djecu u priči jest mogućnost da u njima djeca prepoznaju ono što se događa u njihovim stvarnim životima, ili u njihovom svijetu mašte. Dječja igra lako preuzima temu i iz neke priče. Ona se postupno uče suosjećanju putem igranja uloga iz priče, uživljavanjem u ponuđeni književni lik. Stoga, identifikaciju s književnim likovima iz teksta najlakše ostvaruju djeca jer se brzo uživljavaju u radnju te pri tome proživljavaju čitav niz emocija proširujući svoja viđenja mogućnosti iznalaženja rješenja u različitim stresnim situacijama.

5. Razgovor i/ili kreativne tehnike nakon čitanja

Tijekom primjene biblioterapije u knjižnici nakon čitanja književnoga teksta, obavezno slijedi nastavak aktivnosti putem razgovora u čitateljskim grupama za odrasle knjižnične korisnike¹⁰ ili putem drugih kreativnih tehnika koje se redovito koriste u radu s djecom i mladima. Razgovorom nakon čitanja u čitateljskim grupama otkivaju se stvarne potrebe i razmjeri

10 Primjer rada čitateljske grupe odraslih knjižničnih korisnika u Knjižnici Dubec, Knjižnice grada Zagreba.

problema zbog kojega se biblioterapija provodi (Sučylaite, 2004, 86). Razgovor o pročitanom ima cilj usmjeravati sudionika u shvaćanju što se u književnom tekstu događa i zašto, a sve kako bi se potaknuo biblioterapijski proces. Kod razgovora, potrebno je uvažavati osobnost svakoga pojedinca te dozvoliti individualni doživljaj u interpretaciji. Također, budući da se biblioterapija u knjižnici uglavnom provodi u grupi, treba uvažavati obilježja grupe s kojom se radi. U radu s djecom i mladima često se umjesto rasprava koriste različite kreativne tehnike nakon čitanja koje im omogućuju da indirektno iznesu svoje viđenje problema i situacije. Tako se u knjižnicama uglavnom koriste likovne tehnike i prakticiraju likovne metode kako bi sudionici svoje maštanje predstavili crtanjem, slikanjem ili oblikovanjem na autentičan način. Također, nakon čitanja se prakticira literarno izražavanje putem kojega sudionici biblioterapije mogu stupiti u kontakt preko književnoga lika sa samim sobom te tako na indirektnan način iznijeti svoju unutrašnjost i proći biblioterapijski proces. Pažljivo odabrane priče imaju ljekovite učinke jer dovode do emocionalnoga rasterećenja, pobuđivanja empatije te uživanja u slikama i kompoziciji teksta. Na susretima u knjižnici, analiziraju se i neke od omiljenih priča okupljenih sudionika. Nakon čitanja ili pripovijedanja priče, u poticajnoj i opuštajućoj atmosferi polaznici pišu vlastite priče, koju mogu podijeliti s ostalim članovima grupe, ako to žele (Krpan, 2018, 60). Slijedi primjer jedne takve priče¹¹ koja je nastala na predlošku Andersenove bajke *Djevojčica sa šibicama* na biblioterapijskoj radionici terapijskoga pisanja.

Žena sa šalom

„Kroz prozor je gledala mećavu. Ne sjeća se kada je zadnji put tako zamelo.

Navukla je zavjesu i dodala cjepanicu u kamin. Smjestila se u naslonjač te omotala dekom ne bi li se ugrijala. Pogledom je kružila po brižno skupljanoj biblioteci poredanoj duž zida. Mirisala je na prošlost. Sve stranice odavno pročitane, gotovo da ih napamet zna. Nekad su joj toliko značile, a sad ju pomalo hvata zaborav. I hladnoća. Cjepanice dogorijevaju i valjalo bi ubaciti novu. No, Ana ih samo promatra kako gasnu. Njene oči ispraćaju one zadnje plamičke koji se opiru pepelu. I nekako se prisjeti da se kraj toga kamina nikada nije onako istinski osjećala toplina. Toliko drva posječeno uzalud. I bi joj žao. Kamin je utihnuo. I zadnji žar zamro. No iznenada, Ana začu neko pucketanje. Osvrne se oko sebe i vidi samo debele zidove koji ju okružuju već godinama. Pucketanje se začuje jače. Odjednom navre neka

11 Autorica Mirjana Roklicer polaznica je radionica terapijskoga pisanja *Ljekovite priče* u Knjižnici Selčina.

toplina unutar nje i krene se širiti tijelom. Pucketanje se nastavi i Ana ga napokon prepozna. Noge same krenu do stare vješalice. Spretno ogrne šal i obuče kaput te se još jednom osvrne oko sebe, a zatim otvori vrata. Snažni nanos snijega zapuhne joj lice. Ona se samo nasmije, stegne šal još jače i zakorači preko praga.“

Također, u knjižnici je djeci drago igranje uloga nakon čitanja priče jer na taj način ulaze u međusobnu interakciju i u interakciju s likovima iz teksta. Tada sudionici biblioterapije, uslijed lutkarskoga ili dramskoga procesa, mogu postići učinak katarze (Rudež, 2004, 57–60). Dakle, preispitivanje rješenja za određeni situacijski problem može se provoditi putem situacijske, dramske ili lutkarske igre, ovisno o dobi sudionika u grupi s kojom se provodi biblioterapija. Budući da su priče za djecu poticajne, one ih vode u igru potičući dječju maštu i omogućujući im uživljavanje u nestvaran svijet raznovrsnih događaja i likova. Djeca u određenim likovima i situacijama iz priče prepoznaju sebe i svoja iskustva te priču počinju pratiti sa stajališta samoga lika s kojim se poistovjećuju. Projicirajući se u neki lik iz djela, djeca shvaćaju kako i sama mogu prolaziti određene situacije kao i lik u djelu. Lutkarske improvizacije djeci omogućuju izražavanje osjećaja bez straha da će biti ismijani ili kritizirani. Tijekom lutkarske igre po predložku odabrane priče, djeca prolaze sve što i sam lik iz priče i to ih može dovesti do emocionalnoga rasterećenja i uvida u moguće rješenje postavljenoga problema. Na taj se način igranjem neočekivano dolazi do shvaćanja rješenja problema koji je do tada za djecu bio nerazumljiv. Stoga je učinkovito dramske ili lutkarske improvizacije tijekom biblioterapije koristiti nakon interpretativnoga čitanja teksta (Krpan i dr., 2018). Budući da se dramatisacija temelji na ljudskoj potrebi za igrom, zabavom i komunikacijom, ona je omiljena metoda učenja kod djece i mladih. Krajnji cilj dramskih igara tijekom interpretacije pročitana književnog predloška nije kazališna predstava, nego se dramske metode i tehnike koriste za razvijanje socijalnih, emocionalnih i komunikacijskih vještina sudionika biblioterapijske radionice (Krpan, 2017, 60). Dramske improvizacije i igranje uloga utječu na samospoznaju i promjenu stavova te mogu doprinijeti sposobnosti rješavanja problema, ali i razvijanju vrijednosnoga sustava i poboljšavanju međuljudskih odnosa (Krpan, 2017, 63).

6. Zaključak

Narodne su knjižnice dnevni boravci lokalne zajednice i aktivan prostor za knjižnične korisnike. U njima se slobodno vrijeme može provesti uz brojne aktivnosti i događanja, a posebna se pažnja posvećuje djeci i mladima s ciljem razvijanja čitateljske pismenosti. U knjižnicama se koristi razvojna biblioterapija kroz pričaonice za djecu, satove lektire na drugačiji način, dramsko-lutkarske radionice i literarne radionice, na kojima se formiraju čitateljske grupe unutar kojih se kod sudionika potiče biblioterapijski proces. U knjižnicama se prakticira vođeno čitanje te se potiče sudionike na promišljanje o pročitanom, a treba naglasiti ulogu knjižničara u odabiru kvalitetnoga književnoga teksta koji je predložak i osnova daljnjih aktivnosti. Kroz razgovor i druge kreativne tehnike, sudionike se vodi do rješenja različitih životnih problema. Uloga razvojne biblioterapije u knjižnici višestruka je, potiče na čitanje i promišljanje o pročitanom, a istovremeno potiče moralni razvoj pojedinaca, te emocionalno i socijalno sazrijevanje. Istovremeno dolazi do jačanja komunikacijskih vještina, ne umanjujući pri tome radost međusobnoga druženja i druženja s knjigom.

Literatura

- Cartledge, Gwendolyn, Mary W. Kiarie. 2001. Learning social skills through literature for children and adolescents. *Teaching exceptional children*, 34/2: 73–81.
- Čičko, Hela. 1999. Pristupiti čitanju lektire na drugačiji način. U: *Kako razvijati kulturu čitanja: zbornik*. R. Javor, ur. Zagreb: Knjižnice grada Zagreba, str. 75–80.
- Forrest, Margaret. 1998. Recent development in reading therapy: a review of the literature. *Health Library Review*, 15/3: 157–164.
- Izveštaj o radu Knjižnica grada Zagreba. 2017. <http://www.kgz.hr/hr/knjiznice/maticna-i-razvojna-sluzba-knjiznica-grada-zagreba/narodne-knjiznice-3876/grad-zagreb/3879> (pristupljeno: 5. 1. 2019.)
- Krpan, Ket. 2017. Dramske igre koje uče istini, pravdi, poštenju i ljubavi. *Književnost i dijete*, 3/4: 60–63.
- Krpan, Ket. 2018. Radionice terapijskog pisanja u knjižnici Selčina. *Novi uvez* 59, <https://zkd.hr/wp-content/uploads/sites/78/2018/07/Novi-uvez-29.pdf> (pristupljeno: 5. 1. 2019.)
- Krpan, Ket; Iva Klak Mršić, Višnja. Cej. 2018. Primjena razvojne biblioterapije u radu s djecom i mladima u narodnoj knjižnici. *Vjesnik bibliotekara Hrvatske*, 61, 1: 345–361.
- Rudež, Jelena. 2004. Biblioterapijska metodologija. *Hrvatski: časopis za*

teoriju i praksu nastave hrvatskoga jezika, književnosti, govornoga i pismenoga izražavanja te medijske kulture 2: 1–2.

Rešičič Rihar, Tatjana, Jože Urbanija. 1999. Biblioterapija. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta, Oddelek za bibliotekarstvo.

Sučylaite, J. 2004. Interakcine biblioterapija medicinoje. *Gydymo menas*, 1: 85–89.

Škrbina, Dijana. 2013. Art terapija i kreativnost. Zagreb: Veble commerce.

Usherwood, Bob. 2007. Equity and excellence in the public library: why ignorance is not our heritage. Hampshire: Ashgate.

The Role of Bibliotherapy in Public Libraries

Summary

Zagreb City Libraries is the largest network of public libraries in Croatia, and according to the annual library work reports, the most numerous users of libraries are children aged 7 to 14. A literary text is the basis of all programs and activities created by librarians at the Children and Young Adults Sections in the Zagreb City Libraries.

Application of developmental bibliotherapy encourages and develops reading literacy in library users. Selected literary texts, with the help from professionals, shape the way of thinking and affect behaviour and as such can help in solving problems that some individuals face.

By introducing bibliotherapy, public libraries, are getting another socially useful purpose as places of interaction between the literary text and library users, with the purpose of creating socially and emotionally competent individuals who comprise a healthy society.

Keywords: bibliotherapy, library, librarians, reading.